

DR.10 IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKOGA RADA ¹		
PODACI O DOKTORANDU / DOKTORANDICI		
Ime i prezime doktoranda / doktorandice:	Zvonimir Matić, dipl.iur	
Matični broj doktoranda / doktorandice:	016DKP2016	
OPĆI PODACI O STUDIJU		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet	
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studij smjer Građanskopravne i obiteljskoppravna znanost	
Naziv partnerske institucije (u slučaju da se radi o dvojnog doktoratu):		
Naziv upisanog doktorskog studija na partnerskoj instituciji (u slučaju da se radi o dvojnog doktoratu):		
Područje / polje / grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):	Društvene znanosti/pravo/građansko pravo i građansko procesno pravo	
PODACI O DOKTORSKOM RADU		
Jezik pisanja rada:	Hrvatski	
Naslov doktorskoga rada:	Na jeziku pisanja rada	Osiguranje izvanugovome odgovornosti za neimovinsku štetu
	Na hrvatskom	Osiguranje izvanugovome odgovornosti za neimovinsku štetu
	Na engleskom	Tort liability insurance against Non-Pecuniary Losse
MENTOR(I)		
	Ime i prezime, titula:	Ustanova, država:
Mentor:	Prof. dr. sc. Marko Baretić	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
Mentor:		
POVJERENSTVO ZA OCJENU DOKTORSKOGA RADA		
Imenovano povjerenstvo za ocjenu doktorskoga rada ² :	Ime i prezime, titula:	Ustanova, država:
	1.. Prof. dr. sc. Igor Gliha	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
	2..Prof. dr. sc., Saša Nikšić	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH

¹ Ispunjeni obrazac DR.10 poslati u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisan, u nadležnu referadu.

Obrazac popunjava predsjednik Povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada.

² 6.17. član povjerenstva dopušteni su samo u slučaju dvojnog doktorata

	3..Prof. dr. sc. Zvonimir Slakoper	Pravni fakultet Hrvatskog katoličkog sveučilišta, RH
	4..	
	5..	
	6..	
	7..	
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo:	Sjednica Vijeća od 29. travnja 2026. točka 45.	

OCJENA DOKTORSKOGA RADA

Oblik pisanja rada:	☒ znanstvena monografija ☐ skandinavski model ☐ umjetnički rad	
Rad se ocjenjuje:	☐ prvi put	☐ nakon dorade
Doktorski rad treba:	☐ prihvatiti ☐ doraditi ☐ odbiti	

Obrazloženje prethodno navedenog mišljenja (uz navođenje izvornog znanstvenog ili umjetničkog doprinosa i novog otkrića):

Uvod

Vijeće Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na sjednici održanoj 29. travnja 2026. godine imenovalo nas je članovima povjerenstva za ocjenu doktorskog rada pristupnika, gospodina Zvonimira Matića, dipl. iur., pod naslovom „Osiguranje izvanugovorne odgovornosti za neimovinsku štetu“.

Rad koji nam je predan na ocjenu opsega je 381 stranica, od čega je 358 stranica teksta rada. Ostali dio čini prema teksta koja se sastoji od uvodne stranice, sadržaja, popisa korištene literature i pravnih izvora. U radu se nalazi 1068 bilješki koje, osim upućivanja na literaturu i odgovarajuće dijelove rada, sadrže i dodatna obrazloženja izdvojena iz glavnog teksta radi preglednosti. Popis literature sastoji se od 108 bibliografskih jedinica pravne književnosti i to na hrvatskom i engleskom jeziku, 47 pravnih izvora hrvatskoga prava, 43 izvora prava Europske unije te 14 izvora stranih pravnih poredaka, 101 odluku hrvatskih sudova i Suda Europske unije kao i 108 mrežnih izvora.

Rad je podijeljen na četiri temeljna poglavlja; 1. Uvod, 2. Neimovinska šteta, 3. Osiguranje od odgovornosti te 4. Zaključak. U uvodnom dijelu, autor daje opće napomene o temi, iznosi svoje istraživačke hipoteze te razlaže ciljeve rada, plan izlaganja i znanstvene metode kojima se služio u istraživanju. Poglavljem 2. analizira se pojedina nacionalna uređenja neimovinske štete i to: hrvatsko, njemačko, englesko i američko, kako s povijesnopravnog aspekta, tako i s aspekta recentnog pravnog uređenja. Poglavlje 3. posvećeno je nacionalnim uređenjima osiguranja od odgovornosti. U ovom dijelu rada pristupnik također koristi poredbenopravnu metodu istraživanja pa daje detaljan prikaz pravnog uređenja osiguranja od odgovornosti u hrvatskom, njemačkom, engleskom i američkom pravu. Pritom, budući da je značajan dio materije osiguranja od odgovornosti uređen pravnim pravilima europskog prava,

pristupnik s naročitom detaljnošću uređuje pravne izvore Europske unije kojima je uređena ta materija. Kao i u drugom poglavlju, i u trećem poglavlju pristupnik, pored recentnih pravnih uređenja, s naročitom pažnjom analizira povijesne aspekte svakoga od obrađivanih pravnih poredaka. U zaključnom, četvrtom poglavlju sintetiziraju se rezultati istraživanja, provjeravaju postavljene hipoteze, ocjenjuje postojeće stanje uređenja osiguranja odgovornosti za neimovinsku štetu te se daju prijedlozi za poboljšanje uočenih nedostataka postojećeg uređenja.

Tema i cilj rada, hipoteze i znanstvene metode korištene u radu

Predmet istraživanja doktorskog rada jest recentno uređenje osiguranja odgovornosti za neimovinsku štetu u hrvatskom pravu. Imajući na umu određenu socijalnu napetost koja proizlazi iz temeljnih funkcija sustava naknade štete, a poglavito neimovinske štete s jedne, i dopuštenosti prijenosa obveze isplate štete sa štetnika na osiguratelja, pristupnik analizira pitanje dolazi li time do kakvih devijacija u primjeni postojećeg prava te utječu li te devijacije na legitime interese oštećenika, osiguratelja te društva u cjelini.

Stoga pristupnik, kao istraživački cilj, postavlja rasvjetljavanje posebnog odnosa između pravične novčane naknade neimovinske štete i osiguranja od odgovornosti kako bi se utvrdilo mijenja li se isplatom osigurnine kao naknade za štetu pravna narav te naknade, odnosno ne ugrožava li načelno shematizirani i generalizirani sustav plaćanja osigurnine postizanje prijeko potrebne individualizacije naknade neimovinske štete. Drugim riječima, ne utječe li takav sustav naknade štete negativno na ostvarivanje temeljnih funkcija odštetnopravne sankcije, prije svega kompenzacijske i prevencijske funkcije.

Temeljem tako postavljenog cilja istraživanja, pristupnik postavlja sljedeće istraživačke hipoteze:

1. Prijenos obveze isplate novčane naknade neimovinske štete sa štetnika na društvo za osiguranje po ugovoru o osiguranju od odgovornosti u odštetnom pravu Republike Hrvatske ima negativan utjecaj na preventivni i kompenzacijski učinak te naknade.
2. Društva za osiguranje u postupcima naknade neimovinske štete u Republici Hrvatskoj kreiraju praksu procjene neimovinske štete temeljem tabličnog sustava, što posljedično dovodi do nemogućnosti individualizacije povrede prava osobnosti i samim time do neadekvatne naknade neimovinske štete.
3. U postupcima rješavanja odštetnih zahtjeva za naknadu neimovinske štete podnesenih protiv društava za osiguranje u Republici Hrvatskoj treba uvesti kaznenu odštetu, *punitive damages*, u onim slučajevima kada društvo za osiguranje, radi ostvarenja svojih poslovnih interesa, ne isplati pravovremenu i odgovarajuću naknadu neimovinske štete, kao jamac ravnoteže suprotstavljenih interesa u obveznopravnom odnosu naknade neimovinske štete u kojem sudjeluje društvo za osiguranje.

Pristupnik u istraživanju na kojem je ovaj rad utemeljen koristi povijesnopravnu, poredbenu, normativnu i teleološku metodu.

Povijesnom metodom objašnjena je geneza instituta neimovinske štete te instituta osiguranja od odgovornosti. Poredbena metoda korištena je kako bi se stekao uvid u to kako su specifični izazovi koje uvođenje osiguranja od odgovornosti stavlja pred odštetno pravo riješeni u nekim drugim pravnim porecima. Normativnom metodom razložilo se postojeće pravno uređenje, dok se teleološkom metodom izvršila znanstvena evaluacija toga uređenja s aspekta njegove svrsishodnosti.

Sadržaj rada

Nakon uvodnog dijela u kojem opisuje ciljeve rada, postavlja hipoteze na kojima temelji istraživanje te definira istraživačke metode, u drugom poglavlju pristupnik ekstenzivno analizira institut odgovornosti za neimovinsku štetu, prvenstveno u hrvatskom pravnom poretku, ali isto tako i u njemačkom, engleskom i pravnom poretku SAD-a.

Pišući o hrvatskom pravu, pristupnik prati genezu instituta odgovornosti za neimovinsku štetu od Općeg građanskog zakonika, preko

Zakona o obveznim odnosima iz 1978. do recentnog zakonskog uređenja, uspostavljenog Zakonom o obveznim odnosima iz 2006. godine.

Pristupnik u ovom dijelu rada apostrofira potrebu individualizacije neimovinske štete, ispravno stavljajući pravo na naknadu neimovinske štete u kontekst temeljnih ljudskih prava, zaštićenih najvišim međunarodnim i domaćim pravnim izvorima, kao što su Ustav Republike Hrvatske i Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. U tom smislu, ekstenzivno analizirajući sudsku praksu domaćih sudova, pristupnik podcrtava negativni utjecaj Orijentacijskih kriterija Vrhovnog suda i učestale prakse paušalizacije naknade neimovinske štete na individualizaciju naknade. Pristupnik pritom naglašava sistemsku i sadržajnu neusklađenost postojećih Orijentacijskih kriterija s objektivnom koncepcijom neimovinske štete, prihvaćene ZOO-om iz 2006. godine.

Sažimajući rezultate istraživanja o naknadi neimovinske štete u hrvatskom pravu, pristupnik naglašava da ZOO pruža adekvatan, suvremen i učinkovit pravni okvir zaštite neimovinskih dobara pravnih subjekata, no da određena pravila procesnoga prava, a poglavito pravila o troškovima postupka te sustav paušalizacije pravične novčane naknade kroz danas već zastarjeli sustav Orijentacijskih kriterija i de facto razvijen tablični sustav procjene straha, fizičkih i duševnih boli, koje učestalo koriste sudski vještaci, u značajnoj mjeri dovodi u pitanje pravo oštećenika na ostvarenje pune i pravične novčane naknade. Stoga pristupnik smatra da bi u dogledno vrijeme Vrhovni sud trebao uskladiti Orijentacijske kriterije s postojećim, objektivnim konceptom neimovinske štete te odustati od koncepta numeričkog definiranja pretrpljene neimovinske štete.

Kako bi provjerio u kojoj je mjeri postojeći hrvatski model popravljanja neimovinske štete sukladan nekim komparativnim rješenjima, pristupnik u nastavku ovog poglavlja analizira njemačko, englesko i pravo SAD-a. Analizom tih pravnih poredaka, pristupnik zaključuje da su komparativni pravni poreci koje je analizirao puno učinkovitiji od hrvatskog u pogledu individualizacije naknade neimovinske štete jer ne poznaju apriorni numerički, odnosno matematički sustav određivanja visine neimovinske štete, već određuju naknadu štete u svakom pojedinom slučaju, ovisno o svim okolnostima konkretnog slučaja. Pritom, putem različitih, uglavnom neoficijalnih, odnosno akademskih baza podataka sudske prakse moguće je jasno utvrditi trendove u pogledu visine naknade neimovinske štete, što doprinosi transparentnosti, predvidivosti i ujednačenosti sudske prakse u pogledu neimovinske štete.

U trećem poglavlju pristupnik ekstenzivno analizira sustave osiguranja od odgovornosti. Budući da je u tom području Europska unija bila naročito aktivna, nastojeći kroz razne direktive uskladiti tržište osigurateljskih usluga na čitavom području EU, pristupnik ispravno započinje ovo poglavlje analizom prava Europske unije koje se odnosi na osiguranje, a posebno (obvezno) osiguranje od odgovornosti. Potom slijedi analiza hrvatskog prava te komparativnih pravnih poredaka i to njemačkog, engleskog i pravnog poretka SAD-a.

Ocjenjujući hrvatski pravni poredak kojim je uređeno osiguranje od odgovornosti pristupnik najprije naglašava da je riječ o tržištu koje je iznimno ekstenzivno i načelno kvalitetno pravno uređeno. No, pojedini segmenti toga uređenja upućuju na zaključak da osiguranje od odgovornosti neće nužno značiti da će oštećenik moći ostvariti potpunu naknadu neimovinske štete od osiguratelja. Jedan od velikih problema u tom smislu pristupnik uočava u parcijalnosti uređenja obveznog osiguranja. Umjesto jedinstvenog pristupa, po mogućnosti jedinstvenog zakona kojim bi se na jedinstven način uredila obvezna osiguranja od odgovornosti ili barem definirala neka temeljna načela toga osiguranja, u Hrvatskoj imamo niz pojedinačnih zakona koji na vrlo različite načine uređuju obvezno osiguranje od odgovornosti.

Autor također primjećuje da neke sistemske razlike između uređenja neimovinske štete i uređenja osiguranja od odgovornosti dovode do neadekvatne i vremenski neučinkovite likvidacije šteta te posljedično do nepotrebno velikog broja sudskih postupaka koje oštećenici vode pred hrvatskim sudovima protiv osiguratelja. Riječ je, naime, o činjenici da postojeći sustav odgovornosti za neimovinsku štetu zahtijeva da se svaka šteta individualizira, dok poslovna praksa osiguratelja nastoji sistematizirati pa i shematizirati naknade, što često dovodi do nezadovoljavajućih ponuda za odštetu, čime se ponovno aktualizira latentna napetost

između potrebe individualizacije i predvidivosti naknade neimovinske štete.

I u ovom poglavlju, nakon analize hrvatskoga prava, pristupnik provodi analizu njemačkog, engleskog i prava SAD-a, kako bi provjerio na koji način ti pravni poreci pristupaju nekim izazovima s kojima se susreće hrvatski pravni poredak pri osiguranju od odgovornosti.

U četvrtom, zaključnom dijelu rada pristupnik sažima rezultate istraživanja, provjerava postavljene hipoteze, daje ocjenu postojećeg stanja u pogledu osiguranja od odgovornosti za neimovinsku štetu te daje prijedloge za poboljšanje nedostataka postojećeg uređenja.

Provjeravajući postavljene hipoteze, pristupnik zaključuje da je provedeno istraživanje potvrdilo prvopostavljenu hipotezu da prijenos obveze isplate novčane naknade neimovinske štete sa štetnika na društvo za osiguranje ima negativan utjecaj na preventivni i kompenzacijski učinak naknade neimovinske štete. Kompenzacijski učinak te naknade naročito je ugrožen činjenicom da u velikom broju slučajeva visina svote osiguranje nije dostatna za namirenje cjelokupno pretrpljene štete te činjenicom da često osigumina nije isplaćena na vrijeme. Preventivnu funkciju neimovinske štete svakako ugrožava u praksi uočen fenomen moralnog hazarda, kako na strani osiguratelja, tako i na strani osiguranika.

U odnosu na drugopostavljenu hipotezu, pristupnik zaključuje da je istraživanje potvrdilo hipotezu da društva za osiguranje u postupcima naknade neimovinske štete u RH kreiraju praksu procjene neimovinske štete temeljem tabličnog sustava što posljedično dovodi do nemogućnosti individualizacije povrede prava osobnosti i samim time do neadekvatne naknade neimovinske štete. U tom smislu, pristupnik također naglašava da se u komparativnim pravnim porecima koje je analizirao u radu izbjegava neimovinsku štetu procjenjivati kroz tablični sustav, čime se svakako utječe na veći stupanj individualizacije naknade neimovinske štete, a potencijalni nedostaci takvog pristupa koji se sastoje u potencijalnoj ugrozi ujednačenosti sudske prakse eliminiraju se kroz brojne dobrovoljne baze podataka sudske prakse što omogućavaju visok stupanj sistematizacije visine naknade neimovinske štete, čime se dovodi do predvidivosti naknada.

U odnosu na trećepostavljenu hipotezu, pristupnik prethodno naglašava da u hrvatskom pravu postoji rješenje iz članka 943. stavka 4. ZOO-a kojim se osiguratelj čini odgovornim za štetu ako ne ispuni svoje obveze isplate osigurnine na vrijeme. No, isto tako naglašava da problem u realizaciji toga prava pričinja odredba članka 30. stavka 2. ZOO-a temeljem koje će osiguranik imati pravo na naknadu štete samo u onom obujmu u kojem je ona veća od zatezne kamate. U poredbenom pravu pristupnik uočava određena pravna rješenja kojima se priznaje tzv. *non-payment damages*, odnosno šteta koja se isplaćuje kao svojevrsna kazna, odnosno privatnopravna sankcija u slučaju neisplate odgovarajuće osigurnine na vrijeme te zaključuje da bi takva pravila u našem pravu zasigurno imala preventivni učinak.

Ocjenjujući postojeće uređenje te dajući sugestije za poboljšanje uočenih nedostataka, pristupnik zaključuje da bi, načelno korektno zakonsko uređenje, trebalo *de lege ferenda* upotpuniti na način da se u zakonima kojima se uređuju obvezna osiguranja jasno definira sadržaj odštetnog zahtjeva, da se predvidi pravo oštećenika na naknadu troškova neovisnog vještačenja koje je priloženo uz zahtjev za naknadu neimovinske štete, da se omogući oštećenicima pokretanje postupaka alternativnog rješavanja sporova pred neovisnim tijelima u kojima bi osiguratelji bili obvezni sudjelovati, da Vrhovni sud donese nove Orijentacijske kriterije usklađene s objektivnom koncepcijom neimovinske štete, a koji bi trebali napustiti postojeći tablični sustav utemeljen na postotnom određivanju povrede prava osobnosti te da se dorade pravila procesnih propisa kojima bi se oštećenicima omogućila naknada troškova neovisnog vještačenja provedenog prije nego li je postavljen tužbeni zahtjev.

Ocjena rada

Iako se u našoj pravnoj književnosti ekstenzivno pisalo o neimovinskoj šteti i o osiguranju od odgovornosti, nikada do sada nije se na

ovako iscrpan način pristupilo analizi međusobnog odnosa neimovinske štete i osiguranja o odgovornosti, odnosno nikada se nije analizirao utjecaj osiguranja od odgovornosti na naknadu neimovinske štete. U tom smislu, ovaj rad predstavlja izvorni doprinos hrvatskoj pravnoj znanosti.

Pristupnik temu obrađuje detaljno i znanstveno utemeljeno. Služi se uobičajenim pravnim i stručnim nazivljem, temeljito analizira iznimno složen pravni okvir koji uređuje temu rada te pokazuje iznimnu upućenost u sudsku praksu o obrađivanoj temi. Dapače, voluminoznost konštente domaće i strane judikature iznimna je dodana vrijednost ovog rada, kao i komparativni uvid u temu rada.

Sustavna analiza provedena u radu rezultirala je zaključcima koji su pravno uvjerljivi, znanstveno utemeljeni, racionalni i praktično provedivi pa se može zaključiti da ovaj izvorni znanstveni rad pristupnika omogućava sljeđanje stupnja doktora znanosti

Mišljenje i prijedlog:

Povjerenstvo smatra da doktorski rad pristupnika, gospodina Zvonimira Matića „Osiguranje izvanugovorne odgovornosti za neimovinsku štetu“ predstavlja izvorni znanstveni rad koji omogućuje sljeđanje akademskog stupnja doktora znanosti. Izvorni znanstveni doprinos ovog istraživanja sastoji se u temeljitom prikazu i kritičkoj analizi postojećeg pravnog uređenja osiguranja odgovornosti za neimovinsku štetu koji su pristupniku omogućili da predloži pravno uvjerljive, znanstveno utemeljene, racionalne i praktično provedive promjene zakonskog okvira i sudske prakse koji bi omogućili da se u radu uočeni problemi i nedostaci otklone.

Slijedom navedenog, Povjerenstvo predlaže Vijeću Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu da doktorski rad pristupnika Zvonimira Matića naslova: „Osiguranje izvanugovorne odgovornosti za neimovinsku štetu“ prihvati kao uspješan.

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu rada ima izdvojeno mišljenje):

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

Napomena (po potrebi)

	Ime i prezime, titula, ustanova, država	Potpis
Potpisi članova Povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada ² :	1. Prof. dr. sc. Igor Gliha (predsjednik Povjerenstva)	
	2. Prof. dr. sc. Saša Nikšić	
	3. Prof. dr. sc. Zvonimir Slakoper	
	4.	

² 6.17. član povjerenstva dopušteni su samo u slučaju dvojnog doktorata